

MIȘCĂRILE ECLEZIALE

ASPECTE GENERALE

Mari teologi și personalități ale Bisericii văd în înflorirea noilor Mișcări ecleziale actuale un răspuns la promisiunea Conciliului Vatican II și la drumul de reînnoire pe care Biserica l-a întreprins. „Viitorul Bisericii – a afirmat Suenens – înseamnă o reînnoire a ceea ce s-a întâmplat de Rusalii”¹. Iar H. Urs von Balthasar afirmă: „Poate că trebuia să așteptăm tocmai secolul nostru pentru a asista în Biserică la o înflorire și multiplicare asemănătoare cu cea a mișcărilor laice, dintre care unele au fără îndoială mari carisme tradiționale, dar majoritatea a izvorât din noi imbolduri ale Duhului Sfânt”². Într-adevăr, în secolul nostru au apărut noi carisme ale Duhului, care par a se îndrepta mai mult spre laici decât spre viața consacrată tradițională și care se exprimă în mod diferit față de modul cu care Biserica s-a obișnuit să privească până astăzi. Roadele acestor manifestări ale carismelor se întrevăd tocmai în ambientul eclezial: apar noi modalități de relaționare între preoți, laici și persoane consacrate, care beneficiază și ei de un nou suflu carismatic, și anume acela de a redescoperi în Biserică un unic popor al lui Dumnezeu. Iată cum drumul parcurs de-a lungul acestor pagini în căutarea și cercetarea unui itinerariu spiritual al comunității religioase în particular, se revarsă acum în oceanul celei mai ample *koinonii* ecleziale: există un singur popor al lui Dumnezeu în care sunt cuprinse toate tipurile de comunități și toate stilurile de viață.

Cu privire la noile realități ecleziale, precum Mișcările ecleziale, trebuie spus că deja Pius al XII-lea întrevedea evenimentul unei noi primăveri în Biserică, iar Ioan al XXIII-lea, cu ocazia pregătirii lucrărilor Conciliului Vatican II, vorbea de *noi Rusalii*. Nici Ioan Paul al II-lea nu a ezitat să vorbească de „o nouă primăvară”³, iar Benedict al XVI-lea de „o structură vie a Bisericii”⁴.

Referindu-se la Mișcările ecleziale, Conciliul Vatican II afirmă că trăim vremuri caracterizate de schimbări profunde și rapide, care în mod progresiv se extind la întregul univers și că omenirea a intrat într-o fază nouă a istoriei. Istoria, care este în continuă mișcare, astăzi a apăsător pe accelerație. De aceea nu e de mirare faptul că în astfel de circumstanțe istorice au loc noi fenomene chiar și cu privire la nașterea noilor comunități. Nu e vorba doar de o reînnoire profundă experimentată deja de formele clasice de viață consacrată, ci e vorba de fenomene complet noi încă de la naștere, mai exact de când au luat ființă Mișcările ecleziale.

În preajma Conciliului Vatican II apar comunități „care au conștiința că reprezintă ceva diferit de instituțiile canonice aprobate până astăzi de ierarhie, și că adesea refuză să se transforme în instituții structurate după modelul Ordinilor, a Institutelor călugărești și chiar a Institutelor seculare”⁵. Spre deosebire de Institutele călugărești și Institutele seculare, aceste comunități marchează o recuperare, aproape o descoperire a vieții comunitare, ceea ce evidențiază trăsătura caracteristică a unei Biserici care a trecut de la a se înțelege pe sine drept societate la a se înțelege pe sine drept comuniune. Se vede o diferență și în domeniul spiritual al propriei experiențe cu Dumnezeu, deoarece în comunitățile religioase fiecare merge pe drumul spiritual în mod individual, chiar dacă există și momente de împărtășire a drumului de credință. Dar, „adesea ori sunt considerații foarte teoretice, ori sunt în mod excesiv afective, fără legătură concretă cu viața reală. Ceea ce ne unește pe toți, adică experiența

¹ L.J. SUENENS, „Il mistero della Chiesa”, în AA.VV., *I movimenti nella Chiesa. Atti del II Colloquio Internazionale*, Ed. Jaka Book, Milano 1987, p. 30.

² HANS URS VON BALTHASAR, apud FABIO CIARDI, *Koinonia*, Ed. Città Nuova, Roma 1993, pp. 165-166.

³ GIOVANNI PAOLO II, „Omelia di Pentecoste”, în *Insegnamenti*, XXI, 1 (1998) 1235.

⁴ BENEDETTO XVI, „Messaggio ai partecipanti al II Congresso mondiale dei movimenti ecclesiali e delle nuove comunità”, în *Insegnamenti*, II, 1 (2006) 665.

⁵ M. VAN TENTE, „Nuove Comunità”, în G. PELLICIA – G. ROCCA, (a cura di), în *Dizionario degli Istituti di Perfezione*, Ed. Paoline, Roma, 6 (1980) 479.

noastră cu Dumnezeu, continuă pentru cei mai mulți să fie teren privat”⁶. Cu o foarte mare deschidere și sinceritate același autor, care are o mare experiență de viață consacrată, afirmă: „Spiritualitatea noastră, în mod tradițional individuală, produce paradoxul că, în timp ce, ca și persoane consacrate împărțim totul: bunuri materiale și intelectuale, viața, munca apostolică și structurile spirituale obiective, ceea ce este cel mai important din viața noastră - adică experiența cu Dumnezeu, aventura noastră interioară -, continuă să fie ceva privat, unde nu intră nimeni, sau cel mult intră directorul spiritual. Asta împiedică acea unitate profundă care-l face prezent pe Dumnezeu între frații care se iubesc, și blochează dinamica trinitară de comuniune. Cred că, în ceea ce privește viața spirituală, suntem cu toții în același car, dar fiecare în compartimentul său, și rareori se deschide o poartă care permite accesul la intimitatea spirituală a fratelui. Continuăm să mergem către Dumnezeu singuri, ajutați de exemplul celorlalți, dar fundamental singuri”⁷.

În aceeași linie de gândire este și Karl Rahner care cu o voce autoritară afirmă: „Noi, bătrânii, datorită provenienței și formării noastre (...), am fost individualiști din punct de vedere spiritual. Dacă există o experiență a Duhului făcută în comun (...), este cu siguranță experiența primelor Rusalii, eveniment care, după cum se presupune, nu constă în întâlnirea mai multor mistici individualiști, ci în experiența Duhului făcută de o comunitate (...). Eu cred că în spiritualitatea de viitor va putea să aibă o funcțiune mai determinantă elementul comuniunii spirituale fraterne, a vieții spirituale trăită împreună, și că trebuie să mergem înainte pe această linie, încet, dar decisi”⁸.

În paginile următoare se va prezenta una din aceste Mișcări ecleziale. Și anume, Reînnoirea Carismatică Catolică (RCC).

1. Rădăcinile istorice ale Reînnoirii Carismatice Catolice

RCC s-a născut imediat după Conciliul Vatican II, care „a fost fără îndoială, cea mai mare manifestare a Duhului care, fără să schimbe veșnicul adevăr revelat, a reînnoit Biserica secolului XX”⁹, acest secol despre care Episcopul Auxiliar de București, Cornel Damian, afirmă următoarele: „Secolul al XX-lea, definit de mulți ca fiind un secol al marilor tragedii umane, reprezintă - pe de altă parte - un secol de mari binecuvântări în istoria Bisericii și a lumii. Ne gândim în acest sens la ceea ce a reprezentat Conciliul Vatican II și Pontificatul Papei Ioan Paul al II-lea în procesul de reînnoire a Bisericii Catolice și de deschidere a acesteia către oamenii timpului de astăzi. Și cum principiul oricărei reînnoiri în Biserică și în lume este Duhul Sfânt, putem spune pe bună dreptate că secolul al XX-lea este *secolul Duhului Sfânt*”¹⁰. Nu putem să nu amintim aici, cum Papa Leon al XIII-lea, pe 1 ianuarie 1901, a dedicat secolul al XX-lea Duhului Sfânt, intonând *Veni Creator Spiritus* în numele întregii Biserici, la trei ani după publicarea enciclicei dedicate Duhului Sfânt, *Divinum illud munus*. Leon al XIII-lea îndemna la întoarcerea în cenacolul de la Rusalii și la invocarea Duhului Sfânt pentru unitatea creștinilor. Trebuie să recunoaștem că vocea lui Leon al XIII-lea a fost profetică, dacă observăm înmugurirea Mișcărilor ecleziale și a Bisericilor pentecostale care, tocmai pornind din 1901 într-un prim val, și succesiv, în al doilea val, tocmai în coincidență cu Conciliul Vatican II, s-au răspândit în orice parte a lumii ca răspuns autentic al aceluiași Duh la rugăciunile Papilor pentru reînnoirea spirituală a acestui secol.

⁶ CARLOS ANDRADE, „Verso una spiritualità comunitaria”, în FABIO CIARDI, (ed.), *Il coraggio della comunione*, Ed. Città Nuova, Roma 1993, p. 12.

⁷ CARLOS ANDRADE, *op. cit.*, p. 12.

⁸ KARL RAHNER, apud CARLOS ANDRADE, „Verso una spiritualità comunitaria”, în FABIO CIARDI, (ed.), *Il coraggio della comunione*, Ed. Città Nuova, Roma 1993, p. 13.

⁹ MARIO PANCIERA, *Il Rinascimento frutto del Concilio*, Ed. RnS, Roma 2002, p. 45.

¹⁰ CORNEL DAMIAN, „Prefață”, în ORESTE PESARE, (ed.), *Atunci Petru s-a ridicat... Cuvântările Papilor către Reînnoirea Carismatică Catolică de la origini până în anul 2005*, trad. de Agneza Țîmpu, Ed. Serafica, Roman 2006, pp. 7-8.

La Conciliul Vatican II, Papa Ioan al XXIII-lea, a invocat aproape la toate întâlnirile o nouă revărsare a Duhului prin noi Rusalii: „Acestea sunt noile Rusalii pe care le invocăm cu putere de la Duhul Sfânt ca rod al Conciliului Vatican II”¹¹.

Chiar dacă RCC a fost suscitată în Biserică la doi ani după Conciliul Vatican II, „nu se poate spune că este rodul direct al Conciliului Vatican II, dar cu siguranță este o aplicare a lui”¹². RCC a luat ființă mai exact în anul 1967 la Universitatea Duquesne din Pittsburg în Pennsylvania, Statele Unite, sub influența neo-penticostalismului protestant. Docentul laic de teologie, Ralph Keifer, împreună cu soția sa și cu profesorul de istorie, William Storey, și cu prietenul său, Patrick Bourgeois, după ce au cerut explicații penticostalilor cu privire la „botezul în Duhul Sfânt”¹³ și la darul „cântului în limbi”, au participat la două întâlniri de rugăciune. Conștienți de ceea ce au experimentat, au început să vorbească altor prieteni din Universitate că Duhul Sfânt dă fiecăruia darurile sale după cum voiește El, când voiește și unde voiește.

Astfel, prima experiență comunitară catolică a Reînnoirii Carismatice a avut loc în februarie 1967, când în jur de treizeci de studenți și profesori de la Universitatea Duquesne, invitați de cei care făcuseră deja *experiența efuziunii Duhului Sfânt* (sau *Botezul în Duhul Sfânt*), au dedicat un week-end întreg unei reculegeri spirituale cu scopul de a reflecta asupra persoanei și acțiunii Duhului Sfânt, folosind ca material de bază primele patru capitole din *Faptele Apostolilor*. La începutul fiecărei întâlniri cântau *Veni Creator Spiritus*. Unul dintre participanții la această reculegere, David Mangan, a propus ca întâlnirea să se încheie cu reînnoirea Sacramentului Mirului. Aproape jumătate dintre participanți au aderat la această propunere. „Datorită acțiunii misterioase a Duhului Sfânt, acea reculegere i-a făcut să înțeleagă, prin iluminări interioare și semne exterioare neobișnuite, urgența de a ieși din mediocritate și din formalism pentru a-i da laudă lui Dumnezeu și a-l sluji fără reticențe sau frici”¹⁴.

Un martor ocular al evenimentelor din Duquesne, William Storey, a vorbit despre acest fapt la o reculegere a studenților și profesorilor de la universitatea catolică South Bend (Indiana). La început ei au încercat să combată tot ceea ce el le spunea, considerând ca fiind sugestiile unei minți bolnave. Însă în momentul în care s-au recules în rugăciune, au fost atinși de un simț al uimirii și al bucuriei, de un entuziasm spiritual și apostolic pe care nu le mai experimentase niciodată până atunci. Rezultate asemănătoare au fost aproape în aceeași perioadă în parohia universitară East Lansing (Michigan), unde predau doi profesori laici, Steve Clark și Ralph Martin, care primiseră deja efuziunea Duhului Sfânt.

În aprilie 1967, în jur de 90 de persoane s-au întâlnit pentru o reculegere spirituală la universitatea Notre Dame cu scopul de a examina și evalua ceea ce s-a întâmplat, pentru că nu putea fi interpretat doar o auto-exaltare. Această întâlnire este amintită ca fiind primul congres al Reînnoirii Carismatice la care au participat în jur de o sută de persoane. „Bineînțeles că «grupurile de rugăciune» nu și-au făcut apariția doar în campusurile universitare, ci și în parohii, mănăstiri, convente, mai întâi în Statele Unite și apoi în toate cele cinci continente”¹⁵. În tot acest proces de dezvoltare al RCC „e important de reținut cum mișcarea *Cursillos* a infleunțat profund lumea de la Notre Dame și Duquesne care mai apoi a fost la conducerea RCC”¹⁶.

În 1978 s-a constituit Biroul internațional de coordonare a RCC cu sediul la Bruxelles (ICCRO – *International Catholic Charismatic Renewal Offices*). Doi ani mai târziu, sediul s-a mutat la Roma într-un palat din proprietatea Vaticanului pentru a cultiva relații cu Sfântul Scaun, a căror referenți au fost

¹¹ IOAN AL XXIII-LEA, „Udienza generale del 24 ottobre 1962”, în *Discorsi. Messaggi*, vol. IV, Typis polyglottis Vaticanis, Città del Vaticano 1963, p. 613.

¹² MARIO PANCIERA, *op. cit.*, p. 45.

¹³ „Botezul în Duhul Sfânt” este o expresie folosită destul de des în Biserica Catolică de către marii teologi, dar nu se referă la Sacramentul Botezului, ci la experiența efuziunii Duhului Sfânt.

¹⁴ AGOSTINO FAVALE, *Comunità nuove nella chiesa*, Ed. Messaggero di Sant’Antonio, Padova 2003, p. 67.

¹⁵ L. J. SUENENS, *Une nouvelle Pentecôte?*, Ed. Desclée de Brouwer, Paris 1974, p. 93.

¹⁶ PATTI GALLAGHER MANSFIELD, *Come una nuova Pentecoste*, trad. de Matelda Pellini și Adria Marconi Pedrazzi, Ed. Ancora, Milano 1997, p. 28.

Cardinalul Léon Joseph Suenens până în 1984, care a fost înlocuit mai apoi de Mons. Paul Joseph Cordes până în 1995, când a fost desemnat președinte al Consiliului Pontifical „Cor Unum”. ICCRO a fost înlocuit de ICCRS (*International Catholic Charismatic Renewal Service*), care a primit decretul de aprobare a Statutului din partea Consiliului Pontifical pentru Laici în data de 14 septembrie 1993. Obiectivele ICCRS-ului sunt: promovarea RCC în lume și angajamentul de fidelitate față de Biserica Catolică. Acest Birou publică o dată la două luni *Buletinul ICCRS* – tradus în mai multe limbi inclusiv în limba română – în care sunt relatate știri, mărturii și reflecții doctrinare.

În ceea ce privește fondatorul RCC, trebuie spus că, spre deosebire de alte Mișcări ecleziale, RCC nu are un fondator sau un grup de fondatori. Unicul fondator al tuturor grupurilor de rugăciune și comunităților este Duhul Sfânt care a inspirat diferite persoane să dea început la diferite realități carismatice în cadrul aceleiași Reînnoiri Carismatice Catolice. Acțiunea Duhului Sfânt în persoane începe cu experiența efuziunii. Iar în Reînnoirea Carismatică poți intra să faci parte atunci când ai primit efuziunea Duhului Sfânt. Nu există nici un altfel de legitimație pentru a fi membru al Reînnoirii decât experiența personală a puterii Duhului Sfânt, experiența Rusaliilor personale.

2. Ce este Reînnoirea Carismatică Catolică?

În primul rând trebuie spus ce nu este RCC pentru a vedea apoi ceea ce este. „RCC nu este o organizație marginală. Ea se bazează pe experiența efuziunii Duhului Sfânt, care transformă viața și cheamă la o nouă adeziune la Cristos și la Biserică. În ceea ce privește slujirea pe care o facem Bisericii în iubire, suntem chemați să fim profetici și să vorbim clar atunci când ceva nu merge; asta nu ne va face prea simpatici înaintea celorlalți, dar tocmai pentru faptul că iubim Biserica, avem datoria de a contribui, cu darurile pe care le avem, la edificarea ei. RCC este caracterizată de o dimensiune profetică clară: să avem grijă să nu o suprimăm”¹⁷. Într-adevăr, dacă privim mișcările care au avut loc în trecut în viața Bisericii descoperim „multe mișcări ale Duhului care se clatină atunci când viziunea profetică moare și organizarea excesivă le sufocă viața. Dacă noi vom limita Duhul, darurile vor dispărea din nou”¹⁸. Cu privire la limitarea Duhului, Sf. Paul le spune tesalonicenilor: „Nu stingeți Duhul!” (*ITes* 5,19).

RCC este formată din două ramuri: grupurile de rugăciune, care sunt foarte numeroase, și comunitățile care s-au dezvoltat în general din grupurile de rugăciune. „Comunitățile carismatice sunt alcătuite din laici, bărbați și femei, care au între ei anumite legături, se roagă împreună, se confruntă într-o formă nouă cu Cuvântului lui Dumnezeu, își consolidează prietenia și fraternitatea lor, caută să stabilească relații și cu alte persoane și ele dornice să crească în relația de docilitate față de Duhul Sfânt și de a-și împărtăși bunurile”¹⁹. O caracteristică a RCC este deci crearea, sub inspirația Duhului Sfânt, de comunități de diferite tipuri, mai ales acolo unde grupurile de rugăciune sunt suficient de dezvoltate. Cu alte cuvinte, în RCC trebuie făcută o distincție clară între un grup de rugăciune – care are ca activitate doar rugăciunea de laudă săptămânală - și o comunitate - care dincolo de rugăciunea de laudă are un stil de viață, o regulă de viață, un drum spiritual etc.

Pentru a înțelege mai bine natura RCC, este suficient să ne imaginăm acea atmosferă inițială care era în cenacul după înălțarea la cer a lui Isus. Dacă Maria, Mama lui Isus, nu ar fi fost prezentă, probabil discipolii s-ar fi împrăștiat imediat. Dar cu evenimentul Rusaliilor totul s-a schimbat, totul a avut un nou început. Se pare că acesta este stilul lui Dumnezeu de a interveni: când toate resursele omenești se epuizează, intervine mâna Sa puternică. Așa s-a întâmplat încă de la începuturi cu Abraham, apoi cu Moise, cu Petru, care toată noaptea nu pescuise nimic, cu marea dezamăgire a

¹⁷ CHARLES WHITEHEAD, „La sfida della chiamata”, în AA.VV., *Una grazia, una sfida, una missione. Il Rinnovamento Carismatico, Cattolico nella Chiesa del terzo millennio*, Ed. Rinnovamento nello Spirito Santo, Roma 2000, p. 113.

¹⁸ CHARLES WHITEHEAD, „La sfida di rimanere carismatici”, în AA.VV., *Una grazia, una sfida, una missione. Il Rinnovamento Carismatico, Cattolico nella Chiesa del terzo millennio*, Ed. Rinnovamento nello Spirito Santo, Roma 2000, p. 138.

¹⁹ AGOSTINO FAVALE, *op. cit.*, p. 65.

apostolilor pe Calvar când totul părea învins etc. Cu privire la toate acestea, Sf. Paul adaugă: „Dumnezeu a ales cele bune ale lumii ca să-i facă de rușine pe cei înțelepți. Dumnezeu a ales cele slabe ale lumii, ca să le facă de rușine pe cele puternice. Dumnezeu a ales cele de jos ale lumii și disprețuite, ba chiar cele ce nu sunt, ca să le distrugă pe cele ce sunt, așa încât nimeni să nu se poată mândri înaintea lui Dumnezeu (1Cor 1,27-28).

La fel s-a întâmplat și în decursul istoriei Bisericii când Dumnezeu a intervenit, prin diferitele valuri de mișcări, să reînnoiască viața Bisericii. La fel s-a întâmplat și cu Reînnoirea Carismatică Catolică prin care Dumnezeu a intervenit prin Duhul Său și a dat un suflu nou Bisericii care, în ciuda Conciliului și a tuturor reformelor, vedea că nu se schimbă nimic. „Reînnoirea Carismatică pare a fi, astfel, un curent spiritual destinat să reînvie Biserica și societatea, dat fiind că îi ajută pe aderenți, sub acțiunea Duhului Sfânt, să descopere propria identitate creștină și să o trăiască. Trebuie să se clarifice faptul că, deși semnul distinctiv exterior de apartenență la Reînnoire este simbolul porumbelului aurit, punctul central de referință nu este Duhul Sfânt, ci «domnia lui Cristos». «Isus este Domnul» este o formulă dragă carismaticilor. Într-adevăr, Domnul Isus a fost trimis de Tatăl să salveze omenirea prin pătimirea, moartea, învierea și înălțarea sa la cer, și împreună cu Tatăl să-l dăruiască pe Duhul Sfânt care este izvorul din care izvorăște continuu viața de har²⁰. Cardinalul Suenens, care a avut o contribuție remarcabilă în timpul Conciliului Vatican II cu privire la carisme, a susținut mereu că RCC nu este o mișcare, ci un curent de har spiritual care reînnoiește Biserica. Cu privire la acest curent de har, care se referă în concret la harul Rusaliilor, Mons. Sam Jacobs afirmă: „Harul Rusaliilor intră în aspectul esențial al planului lui Dumnezeu și al misterului pascal. Este înrădăcinat în viziunea lui Dumnezeu (...). Ceea ce era în mintea lui Dumnezeu în veșnicie, devine un fapt real în timp, prin intermediul puterii sale creative²¹. Cu privire la această viziune a lui Dumnezeu, tot Episcopul Sam Jacobs spune că „nu e vorba de o nouă perspectivă, ci mai degrabă de concretizarea perspectivei deschise de Noul Testament. Nouă este înțelegerea, predispunerea, aplicarea și realizarea acestei viziuni în momentul actual al vieții Bisericii²²”.

RCC nu a adus lucruri noi în Biserică, ci a descoperit și a reînnoit ceea ce ea avea deja. Iar această reînnoire nu se referă doar la *carismele* și la *darurile* Duhului Sfânt, pe care fiecare creștin le-a primit la Botez, ci se referă la reînnoirea întregii vieți a oamenilor, dar și a Bisericii prin reînnoirea liturgică în care Euharistia și Rusaliile, sau mai precis Cuvântul și Duhul, sunt inseparabile, după cum afirmă Paul Evdokimov: „Biserica este fondată pe credința în *Euharistie* și în *Rusalii*. *Cuvântul* și *Duhul*, «cei doi sori», sunt inseparabili în acțiunea lor manifestată de Tatăl și totuși în mod inefabil distincte²³. Astfel se poate spune că RCC nu se referă doar la carisme, ci este ceva mult mai amplu decât acestea, este o șansă pentru Biserică și pentru lume, așa cum afirmă Paul al VI-lea în cuvântarea sa către RCC cu ocazia celei de a II-a Conferințe Internaționale a Liderilor din 19 mai 1975: „Cum ar putea deci această «reînnoire spirituală» să nu fie o «șansă» pentru Biserică și pentru lume?²⁴”. Iar cu altă ocazie, Ioan Paul al II-lea a confirmat că „vigoarea și roadele Reînnoirii atestă cert prezența puternică a Duhului Sfânt care lucrează în Biserică în acești ani de după Conciliul Vatican II. (...)

²⁰ AGOSTINO FAVALE, *op. cit.*, p. 73.

²¹ SAM JACOBS, „La grazia della Pentecoste”, în AA.VV., *Una grazia, una sfida, una missione. Il Rinnovamento Carismatico, Cattolico nella Chiesa del terzo millennio*, Ed. Rinnovamento nello Spirito Santo, Roma 2000, p. 15.

²² IDEM, „La sfida della visione. Visione del Rinnovamento: Passività o impegno?”, în AA.VV., *Una grazia, una sfida, una missione. Il Rinnovamento Carismatico, Cattolico nella Chiesa del terzo millennio*, Ed. Rinnovamento nello Spirito Santo, Roma 2000, p. 117.

²³ PAUL EVDOKIMOV, „L'Esprit-Saint et l'Eglise d'après la tradition liturgique”, dans *L'Esprit-Saint et l'Eglise*, Ouvrage collectif publié par l'Académie internationale des sciences religieuses, Ed. Fayard, Paris 1969, pp. 94-95.

²⁴ PAUL AL VI-LEA, „O șansă pentru Biserică și pentru lume”, în ORESTE PESARE, (ed.), *Atunci Petru s-a ridicat... Cuvântările Papilor către Reînnoirea Carismatică Catolică de la origini până în anul 2005*, trad. de Agneza Țimpu, Ed. Serafica, Roman 2006, p. 14.

Reînnoirea Carismatică este astăzi o manifestare elocventă a acestei vitalități, o declarație curajoasă a ceea ce «Duhul spune bisericilor» (cf. *Ap 2,7*) la apropierea sfârșitului celui de-al doilea mileniu²⁵.

RCC este un răspuns la nevoile urgente actuale, după cum afirmă René Laurentin: „Reînnoirea Carismatică aduce un remediu la actuala criză de ariditate și nesiguranță de care suferă foarte mulți creștini. (...) Nu pleacă de la cuvinte, ci de la întâlnirea cu Dumnezeu, de la iubire: de unde doctrina și instituțiile își regăsesc sensul. (...) Corespunde apoi cu mult căutată nevoie actuală de autenticitate, de experiență²⁶”.

3. Caracteristicile Reînnoirii Carismatice Catolice

Cardinalul Suenens spune că „fenomenul carismatic nu a dispărut niciodată din Biserică. Căci Duhul rămâne fidel²⁷”. De aceea, Charles Whitehead, unul din marii mărturisitori ai RCC, afirmă: „Caracteristica distinctivă a Reînnoirii este presupunerea că rolul Duhului Sfânt în această lucrare a rămas neschimbat încă din ziua Rusaliilor și că prin intermediul Duhului Sfânt e posibil să se experimenteze efuziunea, puterea și darurile exact cum le-au experimentat primii creștini²⁸”. Așa se exprimă credința creștină, iar cu privire la puterea Duhului, Suenens spune că aceasta „nu poate fi rezervată apostolilor, ci ea face parte integrantă din moștenirea noastră a tuturor. Dacă îndrăznim să credem asta cu adevărat, vor dispărea descurajările noastre în slujba Domnului și nu vom mai vedea viața spirituală ca pe un lung efort de asceză (...), ci ca pe o lucrare a Duhului în noi și cu noi, sprijinită pe prezența și puterea sa sigură. (...) O asceză bazată doar pe forțele noastre de voință nu poate să ne ducă prea departe. Credința în puterea Duhului nu elimină deloc necesitatea ascezei, dar o situează pe locul al doilea²⁹”.

Toate cele expuse mai sus cu privire la puterea Duhului, sunt conținute în evanghelizarea făcută de RCC. Însă în ceea ce privește tipurile de evanghelizare, trebuie făcută o distincție între evanghelizarea făcută în general de Biserica Catolică prin diferite metode și tehnici, și evanghelizarea kerygmatică făcută de RCC. Evanghelizarea kerygmatică, întâlnită și practică cu putere în RCC, constă în următorii șase pași concreți, făcuți în puterea Duhului:

- a. *Iubirea lui Dumnezeu*. Persoana este ajutată să facă experiența iubirii lui Dumnezeu.
- b. *Păcatul*. Persoana este ajutată să recunoască și să renunțe la păcat.
- c. *Mântuirea*. Persoana îl alege pe Isus ca unicul Mântuitor al vieții sale.
- d. *Credința și convertirea*. Prin credință și convertire, persoana devine părtașă la mântuirea adusă de Isus.
- e. *Duhul Sfânt*. Printr-o rugăciune de invocare a Duhului Sfânt, persoana este ajutată să facă experiența efuziunii Duhului Sfânt.
- f. *Comunitatea*. Persoana decide în libertate să facă parte dintr-o comunitate, răspunzând astfel la o chemare a lui Dumnezeu. Comunitatea este semnul puternic al unei evanghelizări autentice, vestind astfel Împărăția lui Dumnezeu.

Înainte de a prezenta caracteristicile mai importante ale RCC, se impune a aminti ceea ce Paul al VI-lea afirmă în general cu privire la caracteristicile RCC: „În această Reînnoire apar anumite caracteristici comune: gustul pentru o rugăciune profundă, personală și comunitară, o reînnoire la

²⁵ IOAN PAUL AL II-LEA, „O mărturie foarte valoroasă în cadrul misiunii Bisericii în lume”, în ORESTE PESARE, (ed.), *Atunci Petru s-a ridicat... Cuvântările Papilor către Reînnoirea Carismatică Catolică de la origini până în anul 2005*, trad. de Agneza Țîmpu, Ed. Serafica, Roman 2006, p. 31.

²⁶ RENÉ LAURENTIN, *Il Movimento Carismatico nella Chiesa Cattolica*, trad. de L. Bacchiarello, Ed. Queriniana, Brescia 1976, pp. 198-199.

²⁷ L. J. SUENENS, *op. cit.*, p. 41.

²⁸ CHARLES WHITEHEAD, „Il Rinnovamento Carismatico Cattolico: Nel cuore della Chiesa. Parte I”, în AA.VV., *Una grazia, una sfida, una missione. Il Rinnovamento Carismatico, Cattolico nella Chiesa del terzo millennio*, Ed. Rinnovamento nello Spirito Santo, Roma 2000, pp.77-78.

²⁹ L. J. SUENENS, *op. cit.*, pp. 106-107.

contemplație și un accent pus pe lauda adusă lui Dumnezeu, dorința de dăruire totală lui Cristos, o mare disponibilitate la îndemnul Duhului Sfânt, o lectură mai asiduă a Sfintei Scripturi, un devotament generos față de frați, voința de a slujii Biserica. În toate acestea, putem recunoaște lucrarea misterioasă și discretă a Duhului, care este sufletul Bisericii”³⁰.

3.1. Rugăciunea de laudă carismatică

Prima caracteristică specifică RCC este rugăciunea de laudă. În RCC asistăm la o profundă viață de rugăciune, atât personală, cât și comunitară. „Această rugăciune, fie în tăcere, fie în surdină, fie cântată, într-o atmosferă de reculegere, de bucurie, de pace, trezește o atracție cu totul specială care duce la spontaneitate. (...) Caracterul spontan al rugăciunii, care cuprinde uneori și exprimarea trupească [prin gesturi] – ridicarea mâinilor³¹ sau bătutul din palme în semn de comuniune – este apreciat în mod deosebit de tineri. El ajută pe cei care trebuie să iasă din individualismul lor, din închiderea și mentalitatea lor. Eu, cred că aceste rugăciuni spontane constituie un har pentru Biserica de astăzi din care au cam dispărut; sau dimpotrivă, există multe devoțiuni populare – Ora sfântă, Rozariul, Calea crucii etc. – care creează un gol religios la care trebuie să se găsească remediu”³². Sf. Paul le scrie Efesenilor, îndemnându-i astfel: „...fiți plini de Duhul. Vorbind între voi în psalmi, imnuri și cântări sfinte, cântând și intonând psalmi în inimile voastre pentru Domnul, aduceți mulțumiri lui Dumnezeu Tatăl întotdeauna și pentru toate în numele Domnului nostru Isus Cristos” (Ef 5,18-20).

Fără a exclude rugăciunea de mijlocire, de cerere, de adorație etc., trebuie spus că rugăciunea de laudă frapează prin calitatea sa, prin puterea și profunzimea sa. Expresia „Laudă ție, Doamne!” sau „Te laudăm, Doamne!” sunt, în cadrul rugăciunii de laudă carismatică, un refren continuu, așa cum este „Aleluia” de Paști. „Ea traduce o iubire a lui Dumnezeu pentru El însuși și în El însuși”³³.

Rugăciunea carismatică spontană poate ajuta mult la găsirea sensului rugăciunii autentice, pentru că ea este deschisă la toate manifestările Duhului și astfel devine în mod natural o rugăciune simfonică, bogată în diversitatea darurilor lui Dumnezeu. Cu privire la modul obișnuit de rugăciune Suenens afirmă: „Ne-am obișnuit prea mult cu formalismul, cu ritualismul, cu convenționalismul rugăciunii și închiderea apare cu ușurință. Ne este frică să fim noi înșine înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor”³⁴. Rugăciunea carismatică se hrănește de asemeni cu cuvântul Sfintei Scripturi, care joacă un rol important la întâlnirile de rugăciune, precum și în viața personală și comunitară.

Rugăciunea este importantă în RCC, deoarece încă de la începuturile sale, RCC a trăit momentele cele mai puternice în cadrul întâlnirilor de rugăciune. Aceste întâlniri de rugăciune se desfășoară sub călăuză uneia sau a mai multor persoane într-o atmosferă de reculegere și spontaneitate, de laudă și mulțumire, de seninătate și de entuziasm manifestat în mod comunitar. La întâlnirea de rugăciune poate participa oricine dorește, fiind liber să plece dacă nu vrea să rămână până la sfârșit. „Rugăciunea este exprimată în modurile cele mai variate, adică de la rugăciunea personală în tăcere (...) se poate trece la rugăciunea comunitară care implică întreaga persoană cu capacitățile sale intelectuale, volitive, emotive și cu gesturile trupului”³⁵. În centrul rugăciunii stă Cuvântul lui Dumnezeu, urmat de proclamări, expresii carismatice de laudă și mulțumire, darul cântului în limbi, carisma profeției, a discernământului și chiar de invocarea Duhului Sfânt însoțită de impunerea mâinilor pentru a cere de la Dumnezeu vindecare, eliberare sau darul *efuziunii Duhului Sfânt*.

³⁰ PAUL AL VI-LEA, „Putem recunoaște lucrarea Duhului”, în ORESTE PESARE, (ed.), *Atunci Petru s-a ridicat... Cuvântările Papilor către Reînnoirea Carismatică Catolică de la origini până în anul 2005*, trad. de Agneza Țimpu, Ed. Serafica, Roman 2006, p. 13.

³¹ E de remarcat faptul că în Istoria Bisericii citim cum primii creștini nu se rugau niciodată cu mâinile împreunate, ci cu mâinile deschise și ridicate către cer în semn de laudă adusă lui Dumnezeu.

³² L. J. SUENENS, *op. cit.*, p. 117.

³³ L. J. SUENENS, *op. cit.*, p. 117.

³⁴ *Ibidem*, p. 118.

³⁵ AGOSTINO FAVALE, *op. cit.*, p. 70.

În centrul realității RCC stă tocmai această „experiență a efuziunii Duhului Sfânt, un har al lui Dumnezeu care trebuie să facă parte din experiența obișnuită a fiecărui creștin; prin ea, fiecare, laic sau consacrat, bărbat sau femeie, tânăr sau bătrân, alb sau negru, bogat sau sărac, are oportunitatea de a spune un *da* clar și hotărât lui Dumnezeu. Dar asta nu e totul: dincolo de a ne angaja personal cu Isus, spunem *da* și prezenței eficace a Duhului Sfânt și darurilor sale, carismelor sale”³⁶.

Dar experiența efuziunii Duhului nu este altceva decât redescoperirea experienței de la Rusalii pe care s-a fondat Biserica: „Așa cum la originile Bisericii primare găsim experiența Rusaliilor, la fel la originile RCC găsim experiența efuziunii Duhului Sfânt”³⁷. Întrucât întreaga RCC se bazează pe *efuziunea Duhului Sfânt*, se impune a vorbi mai pe larg despre această experiență care schimbă viața persoanei, așa cum i-a schimbat pe apostolii care de frică, înainte de Rusalii, stăteau încuiați în cenacol, iar după Rusalii au ieșit plini de curaj să dea mărturie despre Cristos.

3.2. *Experiența efuziunii Duhului Sfânt*

a. *Ce este efuziunea Duhului și cum are loc?*

Pentru a răspunde la această întrebare fundamentală, Patti G. M., care este una dintre pionierii RCC, explică efuziunea Duhului astfel: „Efuziunea Duhului este o experiență a prezenței lui Dumnezeu care transformă viața noastră”³⁸. Iar Cardinalul Cordes vorbește despre efuziunea Duhului ca fiind „o experiență reală a «harului de la Rusalii», în care acțiunea Duhului Sfânt devine o realitate experimentabilă în viața fiecăruia în parte și în comunitățile de credincioși. Experiența efuziunii Duhului – spune Cardinalul Cordes – este *percepția* sigură, și uneori chiar strivitoare, a prezenței iubitoare a lui Dumnezeu, proclamată în mesajul Bisericii și experimentată în actul de credință personală”³⁹.

Această experiență este asemănătoare cu experiența misticilor, chiar dacă aceștia din urmă nu o numeau efuziunea Duhului, ci comuniunea mistică cu Cristos. Cardinalul Cordes, în același tratat amintit mai sus, pentru a explica tot mai profund această experiență, face o referință la Sf. Ioan al Crucii care spune: „Eu cred că persoana care nu a făcut această experiență nu poate să o înțeleagă. Dar sufletul care face această experiență, dându-și seama că ceea ce se simte în profunzime rămâne să fie încă înțeles, numește această experiență «ceva de nedefinit»; și întrucât nu poate fi înțeles, nu poate fi nici exprimat, chiar dacă se poate simți foarte bine”⁴⁰.

Pr. iezuit Francis A. Sullivan, un mare teolog și profesor la Universitatea Gregoriană din Roma, descrie experiența efuziunii Duhului Sfânt drept „o experiență religioasă care conduce persoana să simtă într-un mod nou prezența puternică a lui Dumnezeu și a acțiunii sale în viața sa; această acțiune implică de obicei unul sau mai multe daruri carismatice”⁴¹. Iar Papa Leon al XIII-lea deja cu un secol în urmă afirma: „Nu se poate imagina, nici aștepta o altă efuziune mai mare și mai puternică a Duhului Sfânt, din moment ce Biserica o are deja în toată plinătatea ei și va dura până în ziua în care Biserica însăși va fi înălțată de la stadiul de militantă la unirea triumfală în bucuria Sfinților”⁴².

Bineînțeles că despre această experiență a *efuziunii Duhului Sfânt* vorbesc și Sfinții Părinți ai Bisericii, căci această experiență a existat întotdeauna în Biserică începând cu ziua Rusaliilor. Astfel,

³⁶ CHARLES WHITEHEAD, „Rinnovamento Carismatico Cattolico: Una sfida”, în AA.VV., *Una grazia, una sfida, una missione. Il Rinnovamento Carismatico, Cattolico nella Chiesa del terzo millennio*, Ed. Rinnovamento nello Spirito Santo, Roma 2000, p. 107.

³⁷ MARIO PANCIERA, *op. cit.*, p. 123.

³⁸ PATTI GALLAGHER MANSFIELD, *op. cit.*, p. 210.

³⁹ PAUL JOSEPH CORDES, *Chiamati a santità. Orientamenti teologico-pastorali per le comunità del Rinnovamento Carismatico*, trad. de S. Galandrini, Ed. Ancora, Milano 1998, p. 27.

⁴⁰ PAUL JOSEPH CORDES, *op. cit.*, p. 28.

⁴¹ FRANCIS A. SULLIVAN, S.J., „Baptism in the Holy Spirit: a catholic interpretation of the pentecostal experience”, în *Gregorianum*, vol. 55/fasc. 1 (1974) 67.

⁴² LEON AL XIII-LEA, Enciclica *Divinum illud munus*, 9 mai 1897, nr. 6.

pentru Sf. Irineu, efuziunea Duhului Sfânt se identifică cu acea forță și putere de sus, cu care Cristos a promis că-i va îmbrăca pe discipolii săi (cf. *Lc 24,49*) și care s-a revărsat asupra primilor creștini adunați la Ierusalim în ziua de Rusalii. În schimb, pentru marele Episcop de Poitiers, efuziunea Duhului Sfânt, promisă de Cristos discipolilor săi, îi introduce pe toți, cei care sunt reînnoiți prin Sacramentul Botezului, să experimenteze bucuria cea mare a unei înțelegeri crescândă a misterelor. Când se lasă inundați de Duh, credincioșii devin râuri de apă vie și izvor de torente de haruri.

După Grigore cel Mare, acțiunea Duhului Sfânt care, în istoria mântuirii merită cea mai mare atenție alături de evenimentul Întrupării, este constituită de efuziunea Duhului Sfânt prin care discipolii Domnului au meritat să fie uniți după Înviere. Printre efectele pe care efuziunea Duhului le produce în sufletele credincioșilor, Sf. Grigore cel Mare scoate în evidență trei aspecte: unii creștini primesc acest har mai ales pentru a duce o viață corectă (*ad bene vivendum*); alții primesc și harul de a-i întări și învăța pe membrii Bisericii (*ad docendum*); iar alții primesc harul de a conduce și de a se îngriji de sufletele credincioșilor (*ad animarum regimen*). Pentru Sf. Grigore efuziunea Duhului reînnoiește într-atât sufletele noastre, încât inima noastră devine ca un altar, în care e nevoie să ardă mereu focul, adică flacăra iubirii. Acest foc, care trebuie mereu reînnoit, se alimentează cu Cuvântul lui Dumnezeu, cu rugăciune, inclusă fiind Euharistia, și cultivând comuniunea cu ceilalți.

Deseori însoțită de vorbirea în limbi - sau *glossolalia* (cf. *1Cor 14*), *glossa* (limbă) -, această experiență este însoțită uneori și de lacrimi. Ea nu exclude emoțiile umane care vin din descoperirea milostivirii și bunătății lui Dumnezeu. Dat fiind că este înrădăcinată în harul Botezului, efuziunea Duhului este experiența care reînnoiește comuniunea cu Persoanele divine. Bineînțeles că această experiență nu implică doar aspectul emotiv ci persoana primește o nouă lumină cu privire la cunoașterea de sine. Dimensiunea experiențială transcende dimensiunea emoțională.

După ce am văzut ce este efuziunea Duhului, să vedem și cum are loc. Grupul de rugăciune sau comunitatea propune un seminar de pregătire pentru toți cei care vor să primească efuziunea Duhului. Acest seminar durează în jur de zece săptămâni cu o întâlnire pe săptămână. Pe parcursul seminarului participanții sunt conduși la o confruntare personală cu Cuvântul lui Dumnezeu, la rugăciune și împărtășirea propriilor experiențe cu scopul de a crea dispozițiile interioare pentru a se angaja în urmarea lui Cristos printr-un act concret de convertire și renunțare la păcat. Către finalul seminarului participanții, după ce au recunoscut și l-au acceptat pe Isus ca Domn al vieții lor, primesc rugăciunea de efuziune a Duhului, care în general este însoțită de gestul impunerii mâinilor pe capul sau pe umerii persoanei. „Acest gest este o exprimare a comuniunii, a apropierii fraterne și a curajului. Impunerea mâinilor nu este un rit sacramental, chiar dacă acest gest este prezent adesea la celebrările sacramentelor”⁴³.

Trebuie adăugat și faptul că *efuziunea Duhului Sfânt* este un dar gratuit al lui Dumnezeu și deseori este un rod al unei decizii libere. Când persoana pune totul în mâinile lui Dumnezeu și își încredințează întreaga viață lui Dumnezeu, nu face altceva decât să deschidă poarta sufletului și să-i acorde lui Dumnezeu spațiul și libertatea de a lucra după voința lui. Această atitudine de libertate și de deschidere a fost și atitudinea Mariei când a rostit cuvintele: „Iată slujitoarea Domnului, fie mie după cuvântul tău!” (*Lc 1,38*).

Efuziunea Duhului constituie punctul de pornire și de apartenență la Reînnoirea Carismatică și nicidecum punctul de sosire, lucru pe care îl afirmă și Charles Whitehead: „RCC are ceva special de dăruit vieții Bisericii: efuziunea Duhului Sfânt. Nu este un punct de sosire, ci începutul unei vieți mai eficace de slujire și de minister care va asuma forme diferite”⁴⁴. Abia după ce au făcut această experiență a efuziunii, persoanele își dau seama că s-a schimbat ceva în viața lor, simt că se reînnoiesc relațiile lor cu Dumnezeu și cu aproapele, simt un fel de eliberare interioară care se exprimă în termeni de uimire și entuziasm, și descoperă că au daruri și carisme rămase îngropate în inima lor încă de la

⁴³ PAUL JOSEPH CORDES, *op. cit.*, p. 30.

⁴⁴ CHARLES WHITEHEAD, „Un popolo con una visione”, în AA.VV., *Una grazia, una sfida, una missione. Il Rinnovamento Carismatico, Cattolico nella Chiesa del terzo millennio*, Ed. Rinnovamento nello Spirito Santo, Roma 2000, p. 127.

Botez; se simt iubiți de Dumnezeu și nu pot să ascundă bucuria care îi inundă; simt nevoia să vorbească celorlalți cu o simplitate și claritate care îi atinge profund pe cei care ascultă.

b. Care sunt roadele efuziunii Duhului?

Într-un cuvânt, s-ar putea spune că roadele efuziunii Duhului sunt *carismele*, care vor fi tratate în paginile următoare. Dar unul din primele roade ale efuziunii Duhului este *un interes reînnoit* și o iubire specială pentru Sfânta Scriptură. Mulți credincioși au dat mărturie că au redescoperit Scriptura ca pe un Cuvânt viu al lui Dumnezeu, în sensul că textele au o nouă vigoare, devin importante și hrănitoare pentru inima și pentru viața credinciosului. „Cuvântul este o hrană esențială, mereu validă, mereu dăruită, care satisface orice dorință a sufletului, care fortifică inimile credincioșilor, luminează mințile și alimentează credința”⁴⁵.

Un alt rod evident al efuziunii Duhului este *dorința arzătoare după rugăciune*. Chiar dacă avem nevoie de rugăciune, noi nu suntem siguri nici de ceea ce e corect, nici de cum e mai bine ca să cerem un lucru. Fără Duhul rugăciunii – spune Augustin – nimeni nu se poate ruga în mod util pentru mântuire... Este Duhul care strigă, mai exact, care ne face să strigăm, pentru că Duhul ne inspiră dorința pioasă de rugăciune⁴⁶.

Dat fiind că este un efect al acțiunii Duhului, trebuie menționată aici și rugăciunea în limbi, *glossolalia*, care este rodul abandonării persoanei în Duhul Sfânt. „Experiența arată că cei care se roagă în general în acest mod sunt cu adevărat alimentați și fortificați în ceea ce privește viața lor spirituală. (...) Glossolalia, nefiind la nivelul conceptual al inteligenței, este simplă și umilă. Ea se naște când persoana nu știe cum să se mai roage”⁴⁷. Duhul care îi mișcă pe sfinți la rugăciune, este și „cel care le inspiră dorința realității infinite pe care o așteptăm în speranță”⁴⁸. El este fără îndoială actorul acelor momente, în care credincioșii sunt introduși să-l laude pe Dumnezeu cu o explozie de iubire „care deschide inima la o bucurie fără cuvinte”, la acel cânt de jubilarie (*in iubilatione cantare*), despre care Augustin se ocupă cu un interes care uimește, mai ales în comentariul său la psalmii 32 și 94. Jubilarie, învață el, este cântul către acel Dumnezeu inefabil, care deschide inima noastră la o bucurie atât de mare, încât nu se poate exprima folosind cuvinte simple, pentru că nu se pot înghesui în limitele silabelor⁴⁹. Iată așadar o analogie între ceea ce în RCC este numit „cântul în limbi” și ceea ce în tradiția creștină este numit „jubilarie”.

Un alt rod al prezenței reînnoite a Duhului Sfânt în viața multor catolici, și nu numai, este *descoperirea importanței Sacramentelor*, mai ales a Spovezii și a Euharistiei. „O viață profund spirituală poate să crească și să persevereze mai ușor, într-un ambient social tot mai dificil, printr-o reînnoită practică sacramentală. Dezvoltarea unei profunde vieți de rugăciune aduce cu sine și un sens mai profund cu privire la eficacitatea sacramentelor pentru creșterea spirituală”⁵⁰.

Trebuie spus că setea pentru o viață sacramentală se asociază cu iubirea pentru liturgie. Iar una din binecuvântările Reînnoirii Carismatice a fost această iubire nouă pentru frumusețea liturgiei, al caracterului său sacru și al puterii sale evanghelizatoare.

Un alt rod al efuziunii Duhului este *vindecarea spirituală*: „De fiecare dată când în noi se reînnoiește experiența Rusaliilor (...) este reînvișorată în sufletele noastre o vitalitate orientată să facă să dispară orice rău spiritual”⁵¹. Este o acțiune divină care face tot mai eficace harul lui Dumnezeu adus de Cristos pe pământ și care ne eliberează tot mai mult de acest trup al morții (cf. *Rom 7,24*).

⁴⁵ PAUL JOSEPH CORDES, *op. cit.*, p. 40.

⁴⁶ Cf. AUGUSTIN DIN HIPONA, *Epistole* 130, 14, 27, în J.-P. MIGNE, (ed.), *Patrologiae cursus completus*, Series latina (PL 33, 505), Parisii 1844-1864.

⁴⁷ PAUL JOSEPH CORDES, *op. cit.*, p. 43.

⁴⁸ AUGUSTIN DIN HIPONA, *Epistole* 130, 15, 28, în J.-P. MIGNE, (ed.), *Patrologiae cursus completus*, Series latina (PL 33, 505), Parisii 1844-1864.

⁴⁹ Cf. AUGUSTIN DIN HIPONA, *Enarrationes in Psalmos 32, Sermo II, 1, 8*, în J.-P. MIGNE, (ed.), *Patrologiae cursus completus*, Series latina (PL 36, 283), Parisii 1844-1864.

⁵⁰ PAUL JOSEPH CORDES, *op. cit.*, p. 45.

Un alt rod al efuziunii Duhului este *reînnoirea spirituală*. Este semnificativ acest rod al reînnoirii spirituale și pentru numele pe care îl poartă Reînnoirea Carismatică Catolică, deoarece acest titlu se referă, într-adevăr, la o reînnoire totală a vieții persoanei care este vizitată de Duhul Sfânt prin intermediul experienței efuziunii.

Într-adevăr, în urma acestei efuziuni a Duhului Sfânt, viața noastră de creștini este reînnoită total. Se începe să se facă trecerea de la starea de a fi trupești la starea de a fi spirituali; se intră într-o lume „a oamenilor spirituali” (cf. *1Cor 3,1*); se trece de la o credință slabă la o credință puternică, „care nu se bazează pe înțelepciunea oamenilor, ci pe puterea lui Dumnezeu” (*1Cor 2,6*). Cu privire la această trecere de la o stare la alta, Augustin avertizează să nu se uite că aceeași persoană, chiar după ce a primit efuziunea de la Rusalii, rămâne și spirituală și trupească. Este spirituală pentru că trăiește conform Duhului, rămâne încă trupească din cauza părții mortale a ființei sale.

Un alt rod al efuziunii Duhului este *pacea și adorația*. Într-adevăr, credincioșii care au primit efuziunea Duhului de la Rusalii – spune Augustin – se bucură de marele bine de a rămâne în comuniune cu biserica în legătura păcii.

E de remarcat faptul că, într-adevăr, după experiența efuziunii Duhului multe grupuri de rugăciune carismatică dedică un timp fix, săptămânal sau chiar zilnic, adorației lui Isus Cristos prezent în mod real în Sf. Euharistie. De exemplu, grupul de rugăciune *Misericordia*, devenit mai apoi Comunitatea Magnificat, din București, a dedicat – încă de la întemeierea grupului în 2003 - un timp de trei ore de adorație zilnică în capela de sub catedrala „Sf. Iosif”, la cererea mai multor frați și surori care au primit rugăciunea de efuziune a Duhului.

Un alt rod caracteristic al efuziunii Duhului este *entuziasmul*. Este vorba de acea stare sufletească de euforie care provine din experiența iubirii lui Dumnezeu, făcută prin intermediul efuziunii Duhului. Entuziasmul este acea forță interioară care nu mă lasă să tac, care mă împinge să comunic ceea ce Dumnezeu mi-a dat, care mă face să sufăr atunci când întâlnesc un suflet care nu se convertește și nu experimentează iubirea lui Dumnezeu. „Căci iubirea lui Cristos ne constrânge...” (*2Cor 5,14*), spune Sf. Paul. Să ne gândim la Maria, care după ce a fost umbrată de Duhul Sfânt și a zămislit, s-a pornit în grabă către Elisabeta pentru a-i comunica ceea ce s-a petrecut în interiorul ei (cf. *Lc 1,39*). Maria, sub puterea Duhului, nu putea să tacă, trebuia să împărtășească și să transmită, să comunice iubirea pe care a experimentat-o. Iar Elisabeta, doar prin simpla prezență a Mariei și prin salutul ei plin de iubire, a fost umplută de Duhul Sfânt și copilul a tresăltat în sânul ei (*Lc 1,41-44*). Iată ce putere transmite cel care-l poartă în sine pe Cristos, cel care este umplut de Duhul Sfânt. Exemplul Mariei ne arată că un adevărat mărturisitor este ca o dinamică, mereu la dispoziția lui Dumnezeu pentru a face să explodeze iubirea lui Dumnezeu în om. Cu alte cuvinte, acesta este și sensul adevărat al *evanghelizării*, care este un alt rod al efuziunii Duhului. A evangheliza, deci, înseamnă a face să tresalte Cristos în persoana evanghelizată; înseamnă a împărtăși tuturor oamenilor Vestea cea Bună a iubirii lui Dumnezeu; a evangheliza înseamnă a *iubi*. Scopul evanghelizării este o întâlnire personală cu Cristos, sub acțiunea și puterea Duhului Sfânt.

c. Interpretarea teologică a efuziunii Duhului

Cu privire la această experiență a efuziunii Duhului Sfânt trebuie spus încă de la început faptul că în Biserica Catolică s-a preferat expresia *efuziunea Duhului* (care se găsește în *Fap 2,17-18; 10,45*) în loc de *botezul Duhului*, folosită în mod frecvent de penticostali, tocmai pentru a sublinia faptul că e vorba de o intervenție divină extra-sacramentală și pentru a evita astfel riscul de a se crea confuzie cu primul și unicul Sacrament al Botezului. „Motivele principale ale acestei prudențe în limbaj sunt de ordin exegetic, teologic și pastoral. În Noul Testament nu se găsește substantivul *botez*, ci numai verbul *a boteza*, cu sensul de «a scufunda», a îmbiba cu apă, a spăla; în plus se riscă să se uite că este doar un *singur* Botez, după cum le scrie Paul Efesenilor (*Ef 4,5-6*)”⁵². Așadar, doctrina Bisericii Catolice

⁵¹ GIUSEPPE BENTIVEGNA, S.J., *Effusione dello Spirito Santo e doni carismatici. La testimonianza di S. Agostino*, Ed. RnS, Roma 1995, p. 36.

⁵² SALVATORE CULTRERA, *Effusione dello Spirito*, Ed. Rinnovamento nello Spirito, Milano 1978, pp. 10-11.

susține acest unic Botez administrat de Cristos printr-un om. „Problema botezului de foc, sau de dorință, tratată în teologie, nu se opune adevărului că botezul cu apă are valoare deplină, dăruindu-l pe Duhul Sfânt: iată punctul esențial, care îi separă pe catolici de penticostali”⁵³.

Uneori s-a crezut că această experiență este o noutate a timpului nostru, dar sunt semne ale prezenței sale în toată istoria Bisericii, după cum am amintit mai sus de experiența mistică pe care marii sfinți o trăiau în comuniunea și unitatea cu Dumnezeu. În orice epocă au fost momente puternice în viața credincioșilor când au avut o întâlnire personală vie, o percepție reală a lui Dumnezeu. Această *efuziune a Duhului* – înțeleasă în mod corect – nu exclude deloc faptul că persoana care se apropie de Dumnezeu, se apropie de o persoană reală. Cine este în căutare, privește către o realitate care transcende neapărat limitele sale, o realitate care nu poate fi „luată cu forța” de către experiența, de către emoția, de către intelectul persoanei umane.

„Tradiția Bisericii arată importanța acestei experiențe spirituale pentru creșterea către desăvârșire. Este prezentată ca fiind un început al convertirii, ca o întâlnire puternică cu Domnul Isus sau ca o atingere delicată a Duhului Sfânt, care conduce persoana la o ușurătate tot mai mare de învățare”⁵⁴. Deci atât persoana ca atare, cât și comunitatea rămân dependente de Biserică.

„Dacă «a fi botezați în Duhul Sfânt» în sensul teologic înseamnă că există un *a da* și *a primi* Duhul, nu poate fi nici o îndoială că sensul biblic al acestui termen include și sensul teologic. Am spus că sensul biblic include și sensul experiențial. Asta înseamnă că atunci când cineva primea pe Duhul Sfânt în Noul Testament, devenea pe deplin conștient de lucrarea Duhului în viața sa”⁵⁵.

⁵³ *Ibidem*, p. 12.

⁵⁴ PAUL JOSEPH CORDES, *op. cit.*, p. 38.

⁵⁵ FRANCIS A. SULLIVAN, *Carismi e Rinnovamento Carismatico*, trad. de Nicoletta Ferri, Ed. Ancora, Milano 1990, p. 71.

CONCLUZIE

Iată, aşadar, care este noutatea şi bogăţia adusă de Mişcările ecleziale: o comuniune profundă care permite accesul la intimitatea spirituală a fratelui. Individualismul întâlnit în comunităţile călugăreşti este înlocuit în Mişcările ecleziale cu elementul comuniunii fraterne, care-l deschide pe frate către Dumnezeu, dar şi către ceilalţi membri ai comunităţii. Prin spiritualitatea individuală se pierde un întreg capital de bogăţii spirituale. Descoperirile, experienţele, darurile lui Dumnezeu, dacă se comunică din iubire, se înmulţesc; dacă se țin pentru sine, se sărăcesc şi se pierd. Dificultăţile şi problemele atunci când sunt împărtăşite, se împart, se divid şi devin mai mici, altfel se măresc. Apoi, în Mişcările ecleziale mortificarea este trăită mai mult ca o consecinţă a dăruirii vieţii celorlalţi decât ca o autocenzură; se dă mai multă valoare cuvântului decât tăcerii, ospitalităţii decât clauzorii, integrării în lume decât separării de lume „fuga mundi”, dialogului decât ascultării oarbe. Toate acestea sunt semne de trecere către ceva nou - chiar dacă nu s-a ajuns încă să se închege bine totul -, şi deci nu trebuie privite ca o consecinţă a occidentalismului, chiar dacă şi asta este oarecum adevărat. Mişcările ecleziale sunt chemate să aducă, în inima Bisericii, bogăţiile lor carismatice şi, prin urmare, cele educative şi misionare, ca o preţioasă experienţă şi propunere de viaţă creştină.

BIBLIOGRAFIE

- ANDRADE, CARLOS, „Verso una spiritualità comunitaria”, în FABIO CIARDI, (ed.), *Il coraggio della comunione*, Ed. Città Nuova, Roma 1993, pp. 9-18.
- AUGUSTIN DE HIPONA, *Epistolae* 130, în J.-P. MIGNE, (ed.), *Patrologiae cursus completus*, Series latina (PL 33), Parisiis 1844-1864.
- _____, *Enarrationes in Psalmos* 32, în J.-P. MIGNE, (ed.), *Patrologiae cursus completus*, Series latina (PL 36), Parisiis 1844-1864.
- BENEDETTO XVI, „Messaggio ai partecipanti al II Congresso mondiale dei movimenti ecclesiali e delle nuove comunità”, în *Insegnamenti*, II, 1 (2006) 662-665.
- BENTIVEGNA, GIUSEPPE, S.J., *Effusione dello Spirito Santo e doni carismatici. La testimonianza di S. Agostino*, Ed. RnS, Roma 1995.
- CIARDI, FABIO, *Koinonia*, Ed. Città Nuova, Roma 1993.
- CORDES, PAUL JOSEPH, *Chiamati a santità. Orientamenti teologico-pastorali per le comunità del Rinnovamento Carismatico*, trad. de S. Galandrini, Ed. Ancora, Milano 1998. Titlul original în limba engleză: *Call to Holiness. Reflections on the Catholic Charismatic Renewal*.
- CULTRERA, SALVATORE, *Effusione dello Spirito*, Ed. Rinnovamento nello Spirito, Milano 1978.
- DAMIAN, CORNEL, „Prefață”, în ORESTE PESARE, (ed.), *Atunci Petru s-a ridicat... Cuvântările Papilor către Reînnoirea Carismatică Catholică de la origini până în anul 2005*, trad. de Țîmpu Agneza, Ed. Serafica, Roman 2006, pp. 7-8. Titlul original în limba engleză: *Then Peter stood up...*
- EVDOKIMOV, P., „L'Esprit-Saint et l'Eglise d'après la tradition liturgique”, dans *L'Esprit-Saint et l'Eglise*, Ouvrage collectif publié par l'Académie internationale des sciences religieuses, Ed. Fayard, Paris 1969, pp. 94-95.
- FAVALE, AGOSTINO, *Comunità nuove nella chiesa*, Ed. Messaggero di Sant'Antonio, Padova 2003.
- GIOVANNI PAOLO II, „Omelia di Pentecoste”, în *Insegnamenti*, XXI, 1 (1998) 1235-1236.
- IOAN AL XXIII-LEA, „Udienta generala del 24 ottobre 1962”, în *Discorsi. Messaggi*, vol. IV, Typis polyglottis Vaticanis, Città del Vaticano 1963, pp. 612-615.
- IOAN PAUL AL II-LEA, „O mărturie foarte valoroasă în cadrul misiunii Bisericii în lume”, în ORESTE PESARE, (ed.), *Atunci Petru s-a ridicat... Cuvântările Papilor către Reînnoirea Carismatică Catholică de la origini până în anul 2005*, trad. de Agneza Țîmpu, Ed. Serafica, Roman 2006, pp. 32-34. Titlul original în limba engleză: *Then Peter stood up...*
- JACOBS, SAM, „La grazia della Pentecoste”, în AA.VV., *Una grazia, una sfida, una missione. Il Rinnovamento Carismatico, Cattolico nella Chiesa del terzo millennio*, Ed. Rinnovamento nello Spirito Santo, Roma 2000, pp. 15-16.
- LAURENTIN, RENÉ, *Il Movimento Carismatico nella Chiesa Cattolica*, trad. de L. Bacchiarello, Ed. Queriniana, Brescia 1976. Titlul original în limba franceză: *Pentecôtisme chez les catholiques*.
- LEON AL XIII-LEA, Enciclica *Divinum illud munus*, 9 mai 1897.
- MANSFIELD, PATTI GALLAGHER, *Come una nuova Pentecoste*, trad. de Matelda Pellini și Adria Marconi Pedrazzi, Ed. Ancora, Milano 1997. Titlul original în limba engleză: *As by new Pentecost*.
- PANCIERA, MARIO, *Il Rinnovamento frutto del Concilio*, Ed. Rinnovamento nello Spirito Santo, Roma 2002.
- PAUL AL VI-LEA, „O șansă pentru Biserică și pentru lume”, în ORESTE PESARE, (ed.), *Atunci Petru s-a ridicat... Cuvântările Papilor către Reînnoirea Carismatică Catholică de la origini până în anul 2005*, trad. de Țîmpu Agneza, Ed. Serafica, Roman 2006, pp. 14-17. Titlul original în limba engleză: *Then Peter stood up...*
- SUENENS, L. J., *Une nouvelle Pentecôte?*, Ed. Desclée de Brouwer, Paris 1974.

- _____, „Il mistero della Chiesa”, în AA.VV., *I movimenti nella Chiesa. Atti del II Colloquio Internazionale*, Ed. Jaka Book, Milano 1987, pp. 29-32.
- SULLIVAN, FRANCIS A., S.J., „Baptism in the Holy Spirit: a catholic interpretation of the pentecostal experience”, în *Gregorianum*, vol. 55/fasc. 1 (1974) 66-69.
- _____, *Carismi e Rinascimento Carismatico*, trad. de Nicoletta Ferri, Ed. Ancora, Milano 1990.
Titlul original în limba engleză: *Charisms and Charismatic Renewal*.
- VAN TENDE, M., „Nuove Comunità”, în G. PELLICCIA – G. ROCCA, (a cura di), în *Dizionario degli Istituti di Perfezione*, Ed. Paoline, Roma, 6 (1980) 479-487.
- WHITEHEAD, CHARLES, „La sfida della chiamata”, în AA.VV., *Una grazia, una sfida, una missione. Il Rinascimento Carismatico, Cattolico nella Chiesa del terzo millennio*, Ed. Rinascimento nello Spirito Santo, Roma 2000, pp. 111-115.
- _____, „La sfida di rimanere carismatici”, în AA.VV., *Una grazia, una sfida, una missione. Il Rinascimento Carismatico, Cattolico nella Chiesa del terzo millennio*, Ed. Rinascimento nello Spirito Santo, Roma 2000, pp. 133-139.

(Studiu publicat în *Caietele Institutului Catolic*, Nr. 2 (16) București 2010, pp. 7-36.)